

**Najwyższa Izba Kontroli
Departament Obrony
Narodowej i Bezpieczeństwa
Wewnętrznego**

Warszawa, dnia 29 stycznia 2010 r.

**Pan
gen. broni pil.
Andrzej Blasik
Dowódca Sił Powietrznych**

KOB- 440-07-02/22/2009

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Szanowny Panie Generale,

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli – Departament Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Wewnętrznego skontrolowała Dowództwo Sił Powietrznych w Warszawie w zakresie przygotowania lotniska w Poznaniu-Krzesinach do bazowania samolotów F-16 w latach 1997- 2009.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole podpisanym w dniu 7 stycznia 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu Generalowi niniejsze wystąpienie pokontrolne. W wystąpieniu uwzględniono również ustalenia niniejszej kontroli w Wojskowym Zarządzie Infrastruktury, 31 Bazy Lotniczej i w Urzędzie Wojewódzkim w Poznaniu.

Najwyższa Izba Kontroli, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, ocenia pozytywnie działalność Dowództwa Wojsk Lotniczych i Obrony Powietrznej oraz Dowództwa Sił Powietrznych w zakresie przygotowania lotniska w Poznaniu-Krzesinach do bazowania samolotów F-16 w latach 1997- 2009.

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

Do dnia zakończenia kontroli lotnisko Poznań-Krzesiny nie zostało w pełni przygotowane do bazowania samolotów F-16 z uwagi na:

- brak możliwości magazynowania Lotniczych Środków Bojowych, gdyż istniejący skład zabezpiecza potrzeby w śladowych ilościach,
- brak dopuszczonego do użytkowania stanowiska prób silników samolotowych,
- nieuruchomienie magazynu i przepompowni hydrazyny,
- brak wyznaczonej strefy katapultowania i awaryjnego zrzutu podwieszeń.

1. W ocenie NIK wyznaczenie lotniska Poznań-Krzesiny do bazowania samolotów wielozadaniowych nastąpiło w ramach kompetencji Ministra Obrony Narodowej, Dowódcy Wojsk Lotniczych i Obrony Powietrznej oraz Departamentu Infrastruktury MON. Niemniej stwierdzono brak formalnej decyzji i uzasadnienia do jej podjęcia. Stwierdzono brak wskazania w oparciu o jakie przesłanki została podjęta przedmiotowa decyzja oraz czy uwzględniono wymagania prawne (m.in. dotyczące strefy ochronnej), możliwości składowania środków bojowych, uwarunkowań ekonomicznych funkcjonowania lotniska w obrębie dużego miasta.

Lokalizację przedmiotowego lotniska do stacjonowania samolotów wielozadaniowych umieszczano od 1998 r. w dokumentach planistycznych zaakceptowanych przez Ministra Obrony Narodowej, i tak:

- „Plan rozwoju Wojsk Lotniczych i Obrony Powietrznej w latach 1998-2002” zawierał zadanie wprowadzenia do eksploatacji samolotów wielozadaniowych (152 szt. do 2012 r.) na 5 lotniskach, w tym m.in. na lotnisku Poznań-Krzesiny;
- „Plan przebudowy i modernizacji technicznej Wojsk Lotniczych i Obrony Powietrznej w latach 2001-2006” uwzględniał pozyskanie 60 szt. samolotów wielozadaniowych i ich dyslokację na lotnisku Poznań-Krzesiny i w Malborku;
- „Plan inwestycji budowlanych na 2001 r.” zawierał wnioskowane przez dowództwo WLOP inwestycje związane z bazowaniem samolotów wielozadaniowych (m.in. zadanie 53003 budowa hangaru obsługi samolotów) na lotnisku w Krzesinach.

Opracowywane od 2001 r. przez Dowództwo Wojsk Lotniczych i Obrony Powietrznej oraz Dowództwo Sił Powietrznych Plany rozwoju, przebudowy i modernizacji Wojsk Lotniczych i Obrony Powietrznej były pochodnymi uprzednio zaakceptowanego przez

Ministra Obrony Narodowej „Programu przebudowy i modernizacji technicznej Sił Zbrojnych RP w latach 2001-2006”².

Decyzją Ministra Obrony Narodowej Nr 145 z 14 sierpnia 1997 r. wyznaczono między innymi lotnisko w Poznaniu-Krzesinach do zadań interoperacyjnych w ramach NATO w zakresie przyjęcia Sił Wsparcia.

Przydzielenie przez Sejmową Komisję Obrony Narodowej w ustawie budżetowej na 2001 r. rezerwy celowej w kwocie 69.730 tys. zł na realizację programu „samolot wielozadaniowy” uruchomiło przygotowania lotniska do przyjęcia zakupionych samolotów. Decyzję, że lotniskiem bazowania będzie obiekt w Krzesinach pod Poznaniem podjął Dowódca Wojsk Lotniczych i Obrony Powietrznej gen. broni pıl. Andrzej Dulęba, o czym złożył meldunek ówczesnemu Ministrowi Obrony Narodowej w dniu 16 lipca 2001 r. Kontrolującym nie przedłożono, jak już wspomniano pisemnego tekstu tej decyzji, jak też poprzedzającego jej podjęcie wniosku i uzasadnienia.

2. NIK ocenia pozytywnie pod względem celowości, opracowywane i kierowane do Departamentu Infrastruktury MON, Sztabu Generalnego WP i Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych w latach 2001-2009 przez byłe Dowództwo Wojsk Lotniczych i Obrony Powietrznej oraz Dowództwo Sił Powietrznych propozycje zadań inwestycyjno-remontowych służące przygotowaniu infrastruktury i systemu ubezpieczeń lotów dla lotniska Poznań-Krzesiny w celu ich umieszczenia w centralnych planach inwestycji i remontów resortu obrony narodowej. Należy jednak zauważyć, że przez długi czas program był niekompletny i uzupełniany.

W „Centralnym planie inwestycji budowlanych na 2005 r.” opracowanym przez Departament Infrastruktury MON nie uwzględniono 3 zadań, o które wnioskowało Dowództwo Wojsk Lotniczych i Obrony Powietrznej („Rozbudowa infrastruktury administracyjno-sztabowej”, „Budowa myjni samolotowej” i „Modernizacja strefy rozśrodkowania samolotów”). Tym niemniej zagwarantowano osiągnięcie oczekiwanych celów przez Dowództwo Wojsk Lotniczych i Obrony Powietrznej poprzez wprowadzenie innych lub zamiennych rozwiązań. Natomiast w Planie inwestycji budowlanych i remontów nieruchomości resortu obrony narodowej realizowanych w 2009 r. nie uwzględniono zgłoszonych przez Dowództwo Sił Powietrznych trzech istotnych dla prawidłowego funkcjonowania lotniska zadań, tj: modernizacji sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej.

² „Program przebudowy i modernizacji technicznej SZ RP w latach 2001-2006” akceptował Minister Obrony Narodowej w dniu 26 stycznia 2001 r.

budowy zbiorników na środki do odladzania i stanowiska opróżniania odkurzaczy oraz budowy monitoringu, nadzoru i sterowania pracą systemu elektroenergetycznego stacji transformatorowych.

3. Dowództwo Sił Powietrznych na lotnisku Poznań-Krzesiny realizowało zadania z zakresu ochrony środowiska, zgodnie z regulacjami obowiązującymi w Ministerstwie Obrony Narodowej, które były zgodne z regulacjami ustawowymi.

Działania Dowództwa Wojsk Lotniczych i Obrony Powietrznej prowadzące do utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska wojskowego Poznań-Krzesiny były zgodne z wymogami ustawy Prawo Ochrony Środowiska³. Konsekwencją powyższego były liczne żądania o odszkodowania osób, których nieruchomości znalazły się wewnątrz tego obszaru. NIK pozytywnie ocenia działania Dowództwa Sił Powietrznych zmierzające do minimalizacji skutków finansowych wynikłych z ustanowienia przedmiotowego obszaru oraz uciążliwości hałasu lotniczego.

4. Krytyczna ocena NIK dotyczy zaniechania przez Dowództwo Sił Powietrznych działań prowadzących do ustanowienia strefy katapultowania i awaryjnego zrzutu podwieszeń dla lotniska Poznań-Krzesiny. Dowódca Sił Powietrznych wystąpił o jej wyznaczenie do Wojewody Wielkopolskiego 31 lipca 2007 r. Wojewoda Wielkopolski zwrócił przedmiotowy wniosek podległej Dowódcy Sił Powietrznych⁴ jednostce wojskowej w Poznaniu w celu nadania odpowiedniej klauzuli dokumentom i ponownego ich złożenia. Procedurę ustanowienia ww. strefy Dowództwo Sił Powietrznych wznowiło po 2 latach tj. 7 sierpnia 2009 r.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli wnosi o kontynuowanie w trybie pilnym działań w celu umożliwienia sprawnego funkcjonowania lotniska, w tym wyznaczenia strefy katapultowania i awaryjnego zrzutu podwieszeń.

Najwyższa Izba Kontroli - Departament Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Wewnętrznego, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Generała w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

³ Dz. U. z 2001 r. Nr 62, poz. 627

⁴ Wojewoda Wielkopolski zwrócił przedmiotowy wniosek Dowódcy Jednostki Wojskowej Nr 3091 w Poznaniu.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, Panu Generalowi przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Departamentu Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Wewnętrznego umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

Z poważaniem

DYREKTOR
Departamentu Obrony Narodowej
i Bezpieczeństwa Wewnętrznego
[Podpis]
mgr Włocławek Zegadło